

MEDIÁLNÍ GRAMOTNOST SE VYPLATÍ: VYKECÁVAČKA

AKTIVITA: VYKECÁVAČKA

Anotace:	Žáci se prostřednictvím hravé aktivity seznamují s různými scénáři, kdy se informace zasílané přes internet původně jako důvěrné staly veřejnými a způsobily mnoho negativních dopadů. Cílem aktivity je vést žáky k tomu, aby si chránili svou digitální stopu a soukromí.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace, (informatika a) informační a komunikační technologie OV: společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace, vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích
Průřezová témata:	ZV a GV: OSV, MV OV: OVDS, IKT
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské OV: k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí, kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi
Doporučený věk:	12+
Cíle:	Žáci: - vědí, že i zprávy posílané na internetu původně soukromě se mohou virálně rozšířit - si uvědomují, že obsahy publikované online mohou mít hmatatelné negativní dopady na životy lidí - o sobě na internetu nepublikují informace, kterých mohou později litovat
Délka:	45 min. (včetně projekce videa)
Pomůcky:	- PRACOVNÍ LISTY 1–6 pro každou skupinu žáků - MATERIÁL pro každou skupinu žáků
Postup:	- Na úvod žákům pustíme krátké video Vykecávačka. - Rozdělíme žáky do skupin po čtyřech či pěti a řekneme jim, že na práci s materiály, které dostanou, budou mít 20 minut. Následně jim rozdáme MATERIÁL a balíček PRACOVNÍCH LISTŮ 1–6. Zdůrazníme všem, aby pracovní listy procházeli a vypracovávali postupně. Teprve až když vyplní PRACOVNÍ LIST 1, tak si mohou přečíst a vyplnit PRACOVNÍ LIST 2; až když vyřeší tento, přejdou k PRACOVNÍMU LISTU 3 a tak dále. Poznámka: Jednotlivé skupiny pracují samostatně svým tempem. Doporučujeme mezi nimi

průběžně procházet a monitorovat, jak postupují, zda u nějakých otázek netráví příliš dlouhou dobu, zda si nějaké skupinky nedělají z aktivity legraci apod.

3. Vyzveme jednotlivé skupiny, aby postupně stručně představily, co jejich postavy na internet psaly a jak se jejich příběh vyvíjel. Naším cílem není všechny příběhy důkladně rozebírat, ale ukázat, že mohly mít různé scénáře a že různé typy informací a obsahů mohou být zneužitelné. Podrobněji se zastavíme u PRACOVNÍHO LISTU 6.

Reflexe:

Reflexe probíhá formou diskuse. Ptáme se žáků: *Co můžeme udělat pro to, abychom se nedostali do podobných trablů jako Erika? Kdybyste měli říct mladšímu sourozenci tři základní doporučení, jaká by to byla?* Doporučení žáků zapisujeme na tabuli. Bavíme se také o tom, co je možné dělat, když už nějaká citlivá informace nebo fotka unikne a virálně se rozšíří.

Poznámka:

Příběhy protagonistů jsou v pracovních listech velmi málo načrtnuté záměrně, aby si je žáci mohli sami domyslet a byli jimi více zaujatí.

MEDIÁLNÍ GRAMOTNOST SE VYPLATÍ: VYKECÁVAČKA

MATERIÁL

Na střední školu v Pardubicích chodí 4 postavy níže. Seznamte se s nimi a sledujte, co všechno o sobě oni „vykecali“ online.

Lukáš

věk: 17

Lukáš je třídní bavič. Má rád fotbal. Holky se na něj dost lepěj, ale jeho flirtování už moc nebavilo, chtěl vážný vztah. Nakonec se osmělil, pozval na rande Janu a klaplo to! Jsou spolu už dva měsíce.

Jana

věk: 16

Jana je tichá a přemýšlivá. S Erikou jsou nej kamarádky už od první třídy. Teď ji ale trochu zanedbává, protože žije svým vztahem s Lukášem. Je to tak skvělý, že jsou spolu!

Erika

věk: 16

Erika hraje volejbal a ráda chodí nakupovat. Je veselá a velmi bezprostřední. Od té doby, co se dala Jana do kupy s Lukášem, si připadá trochu sama. Kéž by si taky našla tak bezvadného kluka, jako má Jana. Lukáš je fakt třída, je hezkej, vtipnej...

Marek

věk: 18

Marek je nej kamarád Lukáše. Sedí s ním v lavici a nechává ho od sebe opisovat úkoly. Má rád Eriku a chtěl by si s ní něco začít, ale neví jak na to, a myslí si, že není její typ...

1. ČÁST PŘÍBĚHU

Jana a Lukáš spolu vždy před spaním chatují

Jana píše: Víš... tohle jsem předtím ještě nikomu neřekla...

Co mu asi tak psala? Vymyslete 3 různé varianty. Příliš se tím ale nezdržujte, запиšte první věci, které vás napadají.

2. ČÁST PŘÍBĚHU – TÝDEN PŘED PŮLROČNÍM VÝROČÍM VZTAHU JANY A LUKÁŠE

Lukáš nadává: **Jak mě mohla podvést?! Tohle si nenechám líbit! Co mi to tehdy psala?** a vrací se ke staré konverzaci (té z 1. ČÁSTI PŘÍBĚHU).

Jak by se tyto informace daly ve vzteku zneužít? Popište kratičce 3 různé scénáře.

3. ČÁST PŘÍBĚHU

Marek dělá doma párty a pozve všechny své kamarády, mezi nimi i Janu s Erikou. Jana se ale na poslední chvíli omluvila, že onemocněla, a nemůže dorazit.

DEN PO PÁRTY

Jana píše na WhatsAppu Erice.

Jana: Ahoj, tak povídej, jaký to bylo?

Erika: Bylo to hustý, škoda, žeš nebyla. Akorát jsem to trochu přehnala s tím pitím. Začala jsem s vínem... a pak... Mám to i vyfocený, podívej.

Navrhněte a popište, co je nejspíš na obrázku, který Janě poslala (nebo to nakreslete).

Erika: Nikdo se to nesmí dozvědět!!

Jana: Neboj, u mě je to v bezpečí.

4. ČÁST PŘÍBĚHU – TÝDEN PO PÁRTY

Erika píše na svou zed' na Facebooku

Jak jsem si mohla myslet, že jsi Jana Jaňule moje kamarádka? Nenávidím tě!!!

pod příspěvkem přibývají komentáře

Barča píše: Co se stalo?

Jitka píše: Kašli na tu krá*u!

Lucka píše...

Lukáš píše...

Marek píše...

Napište, co podle vás přátelé Eriky pod jejím příspěvkem píšou.

5. ČÁST PŘÍBĚHU

Janina mamka telefonuje v 11 v noci Erice: Eriko, není u tebe Jana? Ne? A nevíš, co se stalo? Když jsem přišla domů, tak jsem viděla, že brečí. Ptala jsem se jí, co se stalo, ale nechtěla se mnou mluvit. Třískla dveřma, ať ji nechám bejt. Tak jsem jí nechala chvíli na uklidnění. Teď jsem se za ní chtěla zastavit, ale ve svém pokoji není...

Kde Jana je?

Napište, co si myslíte.

6. ČÁST PŘÍBĚHU

Příběh Lukáše, Marka, Jany a Eriky je u konce.

Najděte ve skupině odpovědi na následující otázky:

- Proč se Erika dostala do potíží?
- Co si z příběhu můžeme odnést?
- Víme s jistotou, jestli fotku z párty s Erikou zveřejnila Jana? Kdo jiný ji mohl zveřejnit?
- Uvědomovala si Erika, jaký může mít její příspěvek o tom, že nenávidí Janu, dopad?